

besprekingen,
Oosterschen

versiteit hield
een referaat
die de kerk
moeten ken-

op te nemen,
zijn opmerkingen
verhazen in-

Christelijke kerk
sl moeten zijn
n zal zij moe-
ngen, maar zij
rengen den wil
o leven, en het
appellijk onder-
intendeel het
st critische sta-
asheid. Zij moet
maar ook alle
eischenschappen

plannen, maar
bijzonderheden
niet slechts in
tegenwerping,
maar ook opdat
Chineesche uit-

eken naar het
id. Zij geloof-
t is. God heeft
n naar China
China de een-
on. Haar eigen
eenschappig-
heid van haar
n eischen alle
ig mocht zijn.
rking tusschen
eiders krachtig
acht zijn, door
te plannen en
moet daarnaar
n, persoonlijke
aan den room-
er ook maar
onder de zom-
sche arbeiders
de leiding der
n de ervaren
ebben, om aan
te laten. Deze
Christenen,
allen gewillig

i. dan mocht
besprekingen
worden. Maar

n Chineesche
nferentie ook
l verschil in
enz. tusschen
aren. Boven-
evoegdheden;
amen, om de
kander onder

blijven
an de goede
ds ieder zijn

oeld van het
nalen Raad;
eur van „The
die daartoe

eden te over-

de Raad al-
lichaam; er
ort opperco-
gcorporaties
wezen moest;
eren of insti-
van een Be-

nen dienen?
an den Raad
noemen

mt: De Raad
Chr. Kerk in
eenheid met
n en tot uit-
id voor ver-
anken schep-

nd laidt punt
t het bestu-
tot zelfonder-
ling, en van
oel zoo snel

schen de lee-
geheel China

en alle gezindten en richtingen, een sfeer van ver-
trouwen en waardeering te scheppen, om samen-
werking mogelijk te maken.

Hij zal ook een statistisch bureau inrichten tot
het verzamelen van allerlei gegevens en overzich-
ten van den onderscheiden arbeid, en alle cor-
poraties daarmee op de hoogte brengen.

Het moest een Chineesche Raad zijn; daarom
werd de meerderheid uit Chineezers samengesteld,
mannen en vrouwen. Merkwaardig was echter, dat
niet alleen de zendingen en de kerken er in vertegen-
woordigd werden, maar ook vereenigingen van jon-
ge mannen en vrouwen, hoogeschole, en zelfs vak-
organisaties!

Doel alles liep ten slotte vlot van stapel. Be-
paald werd nog, dat de Raad van 100 leden minstens
eenmaal per jaar zou samenkomen, en de kosten
over de aangesloten corporaties zouden worden ver-
deeld.

Na de gebruikelijke plichtplegingen werd de Con-
ferentie gesloten.

Wat moeten wij nu ten slotte van deze Confe-
rentie denken, en van haar resultaten?

Allereerst mogen wij er ons over verheugen, dat
ook onder de Christen-Chineezers het zelfbewust-
zijn ontwaakt is. Telkens werd uitgesproken, dat zij
zich in staat gevoelden de last van een Chineesche
kerk op hun schouderen te nemen, en de hand
der Westersche zendingen los te laten. Moge ook
hierin niet weinig overdrijving schuilen, de heilige
moed moet toch worden bewonderd; geestkracht
heeft recht op waardeering.

Bovendien bleek, dat er onder de Chineezers nu
reeds voortreffelijke leidslieden worden gevonden;
niet alleen de voorzitter openbaarde zich als een
krachtmens. De Conferentie heeft geleerd, dat
ook voor China met de gedachte radicaal gebroken
moet worden, alsof alleen Europeanen en Amerika-
nen het weten en kunnen. Dit is op zichzelf reeds
een groote aanwinst, want het versterkt mede het
zelfvertrouwen der Chineezers.

Vervolgens trad op de duidelijkste wijze aan het
licht het vertrouwen, dat de zendingen en de
Chineezers in elkander stelden; de Chineezers dreyen
niet met meerderheid van stemmen hun wil door,
want zij waren op de Conferentie in de minder-
heid; neen, de zendingen waren van dezelfde
gedachte en steunden de Chineezers in hun stre-
ven naar meerdere zelfstandigheid. En waar deze
laatsten volstrekt nog niet de hulp der zendelin-
gen konden ontberen, werd deze bereidwillig, ook
financieel toegezegd.

Dan, al moge de verwachting van den Christelijk-
Nationalen Raad niet te hoog gespannen zijn, toch
zal deze ongetwijfeld nuttig kunnen werken, al was
het alleen maar om de jaarlijksche nationale con-
ferenties voor te bereiden, en een hand van ver-
eeniging te vormen.

Een groote schaduwzijde, ook voor den Raad,
is, dat de confessionele grondslag onthreest. De
resolutie, waarvan wij de vorige maal spraken, is
niet in het reglement van den Raad opgenomen.
De tijd zal het moeten leeren, of zoodoende de
Raad iets meer zal kunnen zijn dan een administra-
tief college. Maar als poging tot het zoeken van
eenheid in den chaos van zendingen, richtingen en
vereenigingen op christelijk gebied in China, ver-
dient deze Conferentie met den door haar gestich-
ten Raad onze belangstelling en waardeering, en
mogen wij voor dezen arbeid den zegen afbidden
van onzen God.

J. D. W.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN.

Den Weledel Zeergel. Heer Dr J. C.
de Moor te Utrecht.

Hooggeachte Heer en Broeder!

Er ligt geen overdrijving in, wanneer ik bij dit schrij-
ven de hartgrondige verzekering voorop laat gaan,
dat ik u in alle opzichten uitnemender acht dan mij-
zelf, en dat ik me reeds bijzonder klein gevoel in het
gevelschap van u en anderen, die inzake de vraag of de
daad der verkiezing een daad van regeermacht is,
meespreken. Waar ik echter, ook na hetgeen door de
Jansen tegen uw referaat werd aangevoerd, nog enkele
bezwaren over heb, zij het me vergund, deze in alle
bescheidenheid naar voren te brengen, in de hoop
tot meerdere verheldering in deze gewichtige kwestie
iets bijgedragen te hebben, wanneer ze straks door u
tullen zijn weggenomen.

Mi getuigt het sterk voor de eenheid in onze
Geref. kerken, waar in deze zaak en wat daarmee
verband houdt, zoo ernstig gezocht wordt naar de
mening van Gods Woord, ook al moge men op som-
mige punten van inzicht verschillen. Het is om ver-
heldering te doen, en ook hierin vordert men, blijkens
het feit, dat thans wel algemeen verstaan wordt, dat het
bij het begrip „regeermacht” gaat om de vraag of

de verkiezing van ambtsdragers door de gemeente
de beslissende daad is voor de aanwijzing, dan
wel slechts een advies aan den kerkeraad, die de
kerkerandelen benoemt.

Waar u nu het laatste bepleit, en ik voorts nog
op het eerste standpunt sta, wil ik duidelijkheidshalve
mijn bezwaren zoo kort mogelijk toelichten, en in
den vorm van vragen u voorleggen, met verzoek ze
ook een voor een te beantwoorden.

Een paar opmerkingen moeten daartoe vooropgaan.
1o, dat abnormale gevallen, zooals wanneer de ge-
meente maar voor een zeer klein deel opkomt, bui-
ten beschouwing blijven, en 2o dat ik volkomen accoord
kan gaan met uw eerste conclusie,

„dat het ambtelijk gezag geenszins ontleend wordt
aan de gemeentelieden, maar dat steeds God de
Heere de eenige Lastgever is, die door den Chris-
tus zijn kerk regeert, en aan alle ambtsdragers
hun autoriteit verleent”.

Dr A. Kuyper zegt dit ook, inzake het overheidsgezag
(Gem. Grat. III 171). Maar hij zou er ook hier zeker
de ernstige waarschuwing aan toevoegen: „Slechts zij
men met dit gewonnen resultaat uiterst voorzichtig,
en leidt er niet uit af, dat het Gods niet zou vrijstaan
bij de opdracht van het gezag het volk zelf als
instrument te gebruiken”.

Dat God dus bij de opdracht van het gezag de
gemeente als instrument gebruikt, behoeft in 't minst niet
tot volkssovereiniteit te leiden. Er ligt in 't geheel
niet een revolutionaire gedachte in.

Doch ter zake. Mijn eerste vraag is deze:

I. Hoe verklaart u het verschil, dat, op uw
standpunt, bestaat tusschen een kerk, die zich
gaat institueeren en een geïnstitueerde kerk, waar,
in de eerste, bij de instelling der ambten de
stem van de gemeente rechtstreeks verkiest en
aanwijst, terwijl in de laatste, wanneer de ambten
eenmaal door de verkiezing der gemeente zijn
ingesteld, en de gemeente meer bevestigd is, de
leden der gemeente deze bevoegdheid niet meer
bezitten, maar de kerkeraad benoemt?

Bij de institueering toch is het m.i. duidelijk, dat
het bijzondere ambt opkomt uit het algemeene ambt der
geloovigen. Kerkeraadsgezag bestaat vóór de instelling
der ambten nog niet. Heeft de kerkeraad van het oogen-
lijk van zijn bestaan af aan, nu ook terstond de pas
gebleken macht der geloovigen in zich opgenomen, en is
de gemeente nu ineens onmogelijk? Moet er nu terstond
zoo groote vrees zijn voor diezelfde macht der geloov-
igen, of moet de verkiezing zoodooven een daad van
macht, nu worden gedegeerd tot een geven van
advies aan den kerkeraad?

Vanwaar meent u dit hiërarchisch beginsel?

II. Wat blijft er op uw standpunt over van
het karakter van den kerkeraad, als represen-
terende de gemeente?

Een lichaam dat zich zelf aanvult, staat boven de
gemeente en oefent macht, maar „vertoont” de ge-
meente niet. De Roomsche geestelijkheid represen-
teert de gemeente niet. Een bestuurscollege kan naar
mijn bescheiden meening alleen de gemeente represen-
teeren of vertoonen, wanneer het door die gemeente
zelf is aangewezen.

III. Wat verstaat u onder „benoeming” van
ambtsdragers door den kerkeraad, en in welke
daad van den kerkeraad komt die „benoeming” uit?

U staat op het standpunt dat de gemeente „adviseert”,
dus dat de kerkeraad benoemt.

Nu zie ik den gang van zaken bij de verkiezing zoo:
de kerkeraad stelt twee of meer kandidaten voor een
vacature. Dit is noodig als maatregel van goede orde.
De manslidmaten komen, nadat geen wettig bezwaar
tegen de kandidaten is ingebracht, bijeen. Vóór de stem-
ming wordt de leiding des H. Geestes afgebeden, en
de kerkeraad geeft in alles den indruk alsof hetgeen
geschiedt beslissend is.

Sommige kerkeraaden houden nu de m.i. dwaze ge-
woonte in stand, om terstond na de verkiezing, een
kort kerkeraadsvergaderingetje te houden, waarin niets
anders gedaan wordt dan met hamerslag de door de
gemeente gekozenen voor „door den kerkeraad
benoemd” te verklaren, om te demonstreeren, dat
de kerkeraad tot het ambt roept, en dat de verkie-
zing slechts „advies” is geweest. Ik heb dit dwars
genoemd. Inmers geen kerkeraad, al zouden ook al
zijn leden hoofd voor hoofd een ander gestemd heb-
ben, dan den door de gemeente verkozenen, zou ook
maar een oogenblik de gedachte voort durven geven,
om den gekozenen niet te benoemen.

Da v d. Munnik heeft dit kostelijk gedemonstreerd
na uw rede, toen Z. E. zeide: „Dit is eenmaal ge-
beurd! 't is een feit, dat een onzer kerkeraaden eens
een ander heeft benoemd, dan de door de gemeente
gekozenen. Maar, zoo voegde hij eraan toe, maar dit
was ook mis! Wat heeft dat een heibel veroorzaakt
in die kerk! En ten slotte heeft de betrokken kerke-
raad moeten bijleggen”.

Doch immers zulk een „benoeming” terstond na de
verkiezing is geen benoeming. Want een benoeming
is definitief. 't Kan hoogstens zijn een con-
statie van het feit, dat de gemeente die en

die broeders gekozen heeft. De verkiezing is voor-
loopig. Eerst, wanneer de gekozenen tweemaal aan
heel de gemeente zijn voorgesteld, en geen bezwaar
inkomt, is de verkiezing volledig van kracht, en hier-
van kan dan door den kerkeraad aan de betrokken broe-
ders mededeeling worden gedaan. Wil men dit de „be-
noeming door den kerkeraad” heeten, uitstekend, mits
men maar niet vergeet, dat het formulier ter bevesti-
ging zich straks niet beroept op de „benoeming door
den kerkeraad”, maar op „het verkozen zijn door
de gemeente”.

Zoo kom ik tot mijn vierde vraag:

IV. Moest, op uw standpunt, het formulier ter
bevestiging van ambtsdragers zich niet aansluiten
bij „de benoeming door den kerkeraad”
in plaats van bij „het verkozen zijn door de ge-
meente”?

En ten slotte:

V. Zou u zoo vriendelijk willen zijn een nauw-
keurige omschrijving te geven van wat u verstaat
onder approbatie?

M.i. is verheldering van begrippen een eerste ver-
eichte tot verheldering van deze zaak. Nu kan ik me
op mijn standpunt tweerlei soort van „approbatie” in-
denken, 1o. Een approbatie door de gemeente zonder
regeermacht, en 2o. een approbatie met regeermacht.
In de praktijk van ons kerkelijk leven bestaat, naar
mijn bescheiden meening, alleen de eerste. Dit is
de approbatie na de verkiezing, tenzij men ook
het accepteren van de kandidaten vóór de verkiezing
approbatie zou willen noemen, maar deze kunnen we
dan hier gevoeglijk buiten beschouwing laten.

In deze approbatie na de verkiezing nu kan zich
m.i. geen regeermacht meer uitspreken, daar de be-
trokken broeders reeds door de gemeente gekozen zijn,
en dus reeds goedgekeurd, wat bekwaamheid enz. be-
treft, maar het is enkel een maatregel van tucht,
om te weten te komen of er ook iemand is, en uit
den aard der zaak wel in 't bijzonder onder de vrou-
wen en de doopleden, die iets van den gekozenen zou
weten, wat tot dusver niet bekend was, maar, waar-
door hij toch voor de bekleding van het ambt niet
in aanmerking zou mogen komen, en dat dus de be-
vestiging of benoeming verhinderen zou.

Darvanast kan ik me nog een ander soort van
approbatie voorstellen. Het is natuurlijk dezelfde hande-
ling, „actio taciturna”, maar de zaak, die geappro-
beerd wordt verschilt. Deze approbatie nu zou bestaan
in 't geval de kerkeraad slechts kwam met één candi-
daat voor een vacature, een geval dat op mijn stand-
punt heel goed denkbaar is, b.v. in een kleine ge-
meente, wanneer een broeder door geschiktheid in 't
oog loopt, en geen tweede serious in aanmerking
komt. Maar dan is het nog niet de kerkeraad,
die benoemt heeft. Integendeel de betrokkene wordt
ook dan als candidaat aan de gemeente voorgesteld,
en in dat geval gaat het niet maar over zonden,
die er bedekt kunnen zijn, maar ook over bekwaamheid
en geschiktheid. Dan ligt dus in de approbatie van
de gemeente wel terdege regeermacht. Dan houdt echter
de approbatie de verkiezing door de gemeente in.
Approbatie is dan verkiezing. Slechts de vorm
verschilt. En wanneer het nu deze approbatie mocht
wezen, waarvan u volhoudt, dat ze „een daad van
regeermacht bij uitnemendheid is”, dan zou u,
naar mijn bescheiden meening, bewezen hebben
de volgende stelling: De daad der verkiezing
van ambtsdragers door de gemeente is
„EEN DAAD VAN REGERMAGT BIJ UITNEMEND-
HEID”.

Met belangstelling uw antwoord tegemoet ziende.

Uw broeder in Christus,

J. S. POST.

Hooggeachte Redactie,

Een enkele opmerking naar aanleiding van de me-
ditatie „Smarteman”, voorkomend in „de Reformatie”
van 23 Maart '28. Na 't citeeren van wat Verwey
eens uitscheidt, of moet ik misschien zeggen uitscheidt
in één zijner Christus-sonnetten, vervolgt u: „Hoe schoon
is dit gezegd! Schoon, o zeker! 't is al schoonheid, wat
u hier voor het oog wordt getooverd. Maar hier hebt gij
het meest afloende bewijs, dat men op die wijze Jezus
als den Smarteman niet ziet.”

M'n bedenking geldt vooral dezen laatsten zin. Want,
op het door u geciteerde sonnet volgt er nog een, wat
er onafscheidelijk bijhoort, n.l. dit:

Vestig die oogen niet op mij: hun blik
Is stijf als van wie stierft in gruwbre pijn;
Hef niet die handen — 'k zag ze lang — zij zijn
Doorboord: — o God, geronnen bloed kleef ik

Op uw gewonde voeten: neen, verschik
Ze niet in hunnen dood: daar is een schijn
Van stille glorie rond Hem, en op Zijn
Gelaat zie 'k eindloos leed, maar vrees noch schrik.

O liefste God, dien 'k liefheb wijl Ge lijdt,
Sluit Gij mijn oogen, dat ik niet meer zie,
Bind Gij mijn lippen, dat ik niet meer spreek!

Opdat ik niet tot stervens bang uitbreek
In hoer en eenen storm van snikken, die
U zouden smetten in Uw heerlijkheid.

Onder de betere
fabrikaten
behoort

HET HOFBERG-ORGEL

door zijn hooge
muzikale eigenschappen
tot den eersten rang.

Firma A. DE ZEEUW (N. G. Klijn)
Rosestraat 42a - Rotterdam